

Evaluatie JOGG Doetinchem

In opdracht van
gemeente Doetinchem

December 2018

Agathe de Lange – Barsukoff, MSc., onderzoeker (epidemioloog)
Ir. Caroline Timmerman, onderzoeker (epidemioloog)

jongeren op
gezond gewicht

 Evaluatiebureau
Publieke
Gezondheid

Voorwoord

Landelijk zijn veel gemeenten actief om meer kinderen en jongeren op een gezond gewicht te krijgen. Vanaf 2014 heeft de gemeente Doetinchem de JOGG-werkwijze geïmplementeerd om gezond gewicht te stimuleren. Eén van de pijlers van het JOGG programma richt zich op evaluatie. De gemeenten hebben het Evaluatiebureau Publieke Gezondheid gevraagd om over de periode 2014-2017 een evaluatie uit te voeren. In dit rapport worden de resultaten hiervan beschreven. In het theoretisch model dat het JOGG-bureau hanteert, starten mogelijke veranderingen in gezondheid en ziekte pas drie jaar na start van het programma. Het is daarom belangrijk om effecten op lange termijn in kaart te brengen. De resultaten in dit rapport geven een eerste indicatie.

Wij wensen u veel plezier bij het lezen van dit rapport. Hopelijk bieden de resultaten input voor de volgende fase van JOGG in uw gemeente.

Warnsveld, december 2018

Agathe de Lange - Barsukoff
Caroline Timmerman

Inhoudsopgave

1	Achtergrond van de evaluatie	2
1.1	De JOGG-werkwijze	2
1.2	JOGG in gemeente Doetinchem	2
2	Opzet evaluatie	3
2.1	Evaluatievraag	3
2.2	Aanpak	3
3	Resultaten	4
3.1	Gewicht	4
3.2	Beweging en beeldschermtijd	4
3.3	Voeding	5
3.4	Opvoedvaardigheden ouders	6
4	Conclusies	7
4.1	Conclusie en discussie	7
4.2	Aanbevelingen	7
Bijlagen:		
1	JOGG Tabellenboek gemeente Doetinchem	9
2	Achtergrondinformatie overgewichtcijfers	11
3	Toelichting statistisch significant verschil	12

1 Achtergrond van de evaluatie

- De JOGG-werkwijze
- JOGG in gemeente Doetinchem

1 Achtergrond van de evaluatie

1.1 De JOGG-werkwijze

In Nederland is het aandeel kinderen met overgewicht tussen 1980 en 2010 sterk gegroeid. Vandaar dat talrijke initiatieven zijn ondernomen om deze toename een halt toe te roepen. JOGG (Jongeren op Gezond Gewicht) is een bewezen effectieve methode om meer jongeren op gezond gewicht te krijgen. JOGG is een werkwijze met als doel een duurzame verandering te bewerkstelligen, waarbij een gezonde leefstijl de normaalste zaak van de wereld wordt. Ofwel een gezonde omgeving, zowel politiek, economisch, sociaal als fysiek. Om dit te bereiken werkt JOGG langs vijf pijlers, die elk op lokaal niveau een eigen invulling krijgen.

De vijf pijlers van JOGG:

- 1) Politiek Bestuurlijk Draagvlak
- 2) Publiek Private Samenwerking
- 3) Sociale Marketing en Communicatie
- 4) Verbinding Preventie en Zorg
- 5) Monitoring en Evaluatie

De lokale context, organisatie en invulling van het project bepalen de lokale opbrengsten.

1.2 JOGG in de gemeente Doetinchem

In de regio Achterhoek loopt het programma Achterhoek in beweging: gezonde jeugd. Binnen dit programma geven de acht gemeenten in de regio Achterhoek elk op een eigen manier invulling aan het bevorderen van meer bewegen en gezonde voeding bij kinderen en jongeren. Gemeente Doetinchem heeft

gekozen voor de JOGG aanpak (Jongeren Op Gezond Gewicht). Voor meer informatie: zie kader hieronder.

JOGG Doetinchem loopt van 2014 t/m 2017. Het doel van JOGG Doetinchem is een afname in overgewicht bij kinderen, middels een toename in beweging en gezonde voeding.

JOGG Doetinchem richt zich met name op kinderen in de basisschoolleeftijd. De focus ligt op de wijken Gaanderen en Noord/Bezelhorst.

De evaluatie van JOGG Doetinchem omvat een proces- en effectevaluatie. De procesevaluatie wordt door de JOGG-regisseur binnen de reguliere werkzaamheden uitgevoerd. De gemeente Doetinchem heeft het Evaluatiebureau gevraagd de effectevaluatie uit te voeren.

Achterhoek in Beweging: Gezonde Jeugd

Vanaf 1 januari 2015 werken de 8 Achterhoekse gemeenten samen in de aanpak van een gezonde jeugd, onder de noemer: Achterhoek in Beweging: Gezonde Jeugd (AIB GJ). Het project sloot aan op het sportbeleid van de Provincie "Gelderland Sport 2010-2016" en is gesubsidieerd door de Provincie Gelderland. Achterhoek in Beweging: Gezonde Jeugd is erop gericht om de omgeving van kinderen en jongeren gezonder te maken door in te zetten op sport, bewegen en gezonde voeding. Door ook regionaal samen te werken zijn krachten gebundeld, is het bereik van interventies en campagnes vergroot en is versnippering voorkomen. De JOGG aanpak is de invulling die de gemeente Doetinchem heeft gekozen binnen AIB GJ. De regionale activiteiten en campagnes zijn naast de Doetinchemse JOGG activiteiten in Doetinchem uitgevoerd. Voor meer informatie Achterhoek in Beweging, zie: www.achterhoekinbeweging.nl

2 Opzet evaluatie

- Evaluatievraag
- Aanpak

2 Opzet evaluatie

2.1 Evaluatievraag

De evaluatievraag voor de effectevaluatie van gemeente Doetinchem is:

- Is het percentage kinderen met overgewicht in de JOGG-wijken afgenomen tussen 2014 en 2017?
- Is het percentage kinderen dat voldoende beweegt en gezond eet, toegenomen?.

2.2 Aanpak

Om te onderzoeken of de effectdoelstellingen zijn behaald, zijn lengte- en gewichtgegevens van de GGD gezondheidsonderzoeken en cijfers uit de GGD Kindermonitors gebruikt.

Lengte- en gewichtgegevens

De jeugdgezondheidszorg van de GGD meet tijdens de preventieve gezondheidsonderzoeken (PGO) lengte en gewicht van vrijwel alle 5/6-, 9/10- en 12/13-jarigen. Deze metingen worden door een professional op uniforme wijze uitgevoerd. Op basis van landelijk overeengekomen afkappunten wordt vervolgens bepaald hoeveel kinderen een normaal gewicht hebben en bij hoeveel kinderen sprake is van (ernstig) overgewicht. Gegevens uit schooljaar 2013/2014 worden als nulmeting gezien, gegevens uit schooljaar 2016/2017 als eindmeting. De overgewichtcijfers van de 3-jarigen zijn opgevraagd bij thuiszorgorganisatie Yunio. Kinderen worden door het consultatiebureau gewogen tussen 2 jaar en 10 maanden en 3 jaar en 6 maanden. Meer informatie over de overgewichtcijfers in bijlage 2.

Kindermonitor 2013 en 2017

Iedere vier jaar voert GGD NOG een Kindermonitor uit om de gezondheid van 0-12 jarige kinderen in de regio in kaart te brengen. De Kindermonitor uit 2013 dient als nulmeting en de Kindermonitor uit 2017 als eindmeting.

Statistisch significante resultaten

In dit onderzoek zijn verschillen tussen begin- en eindsituatie getoetst met statistische technieken. De analyse van de gegevens uit de Kindermonitor is gedaan met de chikwadraattoets. Door de chikwadraattoets te doen binnen "Complex Samples" wordt een zo representatief mogelijk beeld gegeven van de werkelijkheid. Er wordt namelijk gewerkt met gewogen data. Dit betekent dat de gegevens zijn gecorrigeerd naar de daadwerkelijke bevolkingssamenstelling. Als er bijvoorbeeld in het onderzoek veel meer ouders van jongens dan van meisjes hebben gereageerd terwijl er in werkelijkheid evenveel jongens als meisjes zijn, dan wordt hiervoor 'gecorrigeerd'.

In de tekst wordt gesproken over een toename of afname als er sprake is van een statistisch significant verschil. Dit betekent dat een gevonden verschil aantoonbaar is. Als er tussen begin- en eindsituatie een verschil is in percentages, maar het verschil is niet significant, dan wordt benoemd dat er een verschil lijkt te zijn. Meer informatie in bijlage 3.

Er zijn geen gegevens gepresenteerd bij subgroepen waar we van minder dan 50 kinderen/jongeren gegevens hebben, aangezien we hierover geen betrouwbare uitspraken kunnen doen.

Jongeren 12 tot 19 jaar

Omdat de monitor voor tweede- en vierdeklassers van het voortgezet onderwijs pas in het najaar van 2019 wordt uitgevoerd, is er geen eindmeting voor jongeren van 12 jaar en ouder. Deze leeftijdsgroep wordt in de gedragsmetingen niet mee genomen in deze evaluatie.

3 Resultaten

- Gewicht
- Beweging en beeldschermtijd
- Voeding
- Opvoedvaardigheden ouders

3 Resultaten

3.1 Gewicht

In de gemeente Doetinchem lijkt er binnen alle leeftijdsgroepen een afname te zijn van het aantal kinderen met overgewicht (zie tabel 2). Voor de leeftijdsgroepen van 5 t/m 14 jaar samengenomen, is het aandeel kinderen met overgewicht aantoonbaar¹ afgenomen van 15% in 2012/2013 naar 12% in 2016/2017.

Ook in de totale GGD NOG-regio is het aandeel kinderen/jongeren van 5 t/m 14 jaar met overgewicht gedaald (van 15% naar 13%).

In tabel 2 zijn ook percentages weergegeven voor de wijken Gaanderen en Noord/Bezelhorst. Het is belangrijk te realiseren dat overgewicht kan fluctueren over schooljaren. Bij gewichtscijfers is sprake van natuurlijke fluctuatie, zeker als groepen relatief klein zijn. De cijfers dienen daarom voorzichtig geïnterpreteerd te worden. Het is een momentopname

¹ Met 90% zekerheid. Er is hierbij gewogen voor leeftijd, zodat het percentage van 2016/2017 geschikt is om te vergelijken met 2012/2013.

over een bepaalde groep in een bepaald jaar. De aanbeveling is om de resultaten voor gewicht vooral op gemeente-niveau te interpreteren.

Tabel 2: Overgewicht van 5 t/m 14 jarigen in Doetinchem.

JOGG-gebied	Overgewicht Schooljaar 2012/2013 (%)	Overgewicht Schooljaar 2016/2017 (%)
Wijk Gaanderen		
5/6 jaar	15	20#
9/10/11 jaar	15	7
12/13/14 jaar	16	17
Wijk Noord/Bezelhorst		
5/6 jaar	18	12
9/10/11 jaar	24#	17
12/13/14 jaar	17	9
Gemeente Doetinchem		
5/6 jaar	14	11
9/10/11 jaar	12	11
12/13/14 jaar	16	15
Totaal 5 t/m 14 jaar	15	12*

Voor deze groep zijn er van minder dan 50 kinderen/jongeren gegevens. Deze resultaten zijn minder betrouwbaar.

* Statistisch significant verschil ($p < 0,1$) tussen beide jaren.

Het aandeel 3-jarigen met een gezond gewicht was in Doetinchem in 2014 87% en in dit is in 2017 gelijk gebleven. Het percentage overgewicht was in 2014 9% en in 2017 11%. Dit verschil is echter niet significant.

3.2 Beweging en beeldschermtijd

In 2013 bewoog 85% van de kinderen in de gemeente Doetinchem 7 uur of meer in de week en in 2017 is dit 82%. Deze afname is niet significant, waardoor gesteld mag worden dat er geen verandering heeft plaatsgevonden. Hetzelfde geldt voor de totale GGD NOG regio. Resultaten voor de wijken Gaanderen en Noord/Bezelhorst zijn opgenomen in bijlage 1 (dit geldt ook voor de andere thema's).

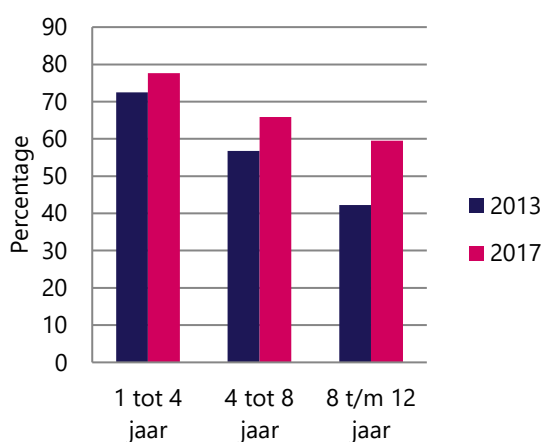
In 2013 zat 63% van de kinderen dagelijks minder dan twee uur achter een beeldscherm, in 2017 is dat

verbeterd naar 72%. Deze verbetering is ook zichtbaar in de totale GGD NOG regio.

3.3 Voeding

Fruit

De fruitconsumptie bij kinderen van 1 t/m 12 jaar is gestegen van 55% in 2013 naar 67% in 2017, een toename van 12%. De verbetering ten opzichte van 2013 is zichtbaar in alle leeftijdsgroepen van 1 t/m 12 jaar, maar het meest bij de 8 t/m 12 jarigen (zie figuur 1). In de totale GGD NOG regio is de fruitconsumptie ook verbeterd.

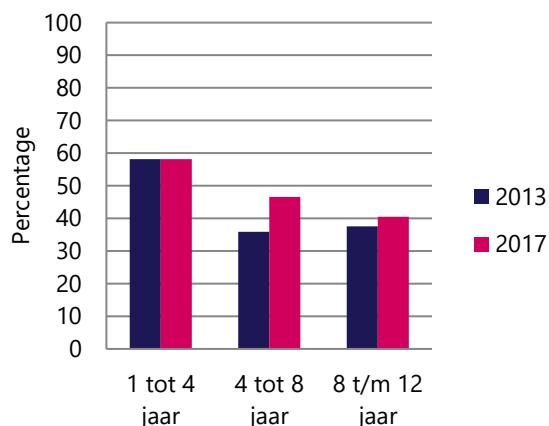
Figuur 1: Percentage kinderen in gemeente Doetinchem dat dagelijks fruit eet, uitgesplitst naar leeftijdsgroepen.

Groente

De groenteconsumptie bij kinderen van 1 t/m 12 jaar is gestegen van 42% in 2013 naar 48% in 2017. Ook in de totale GGD NOG regio is het percentage gestegen. De toename in gemeente Doetinchem wordt voor het grootste deel veroorzaakt door een verbeterde

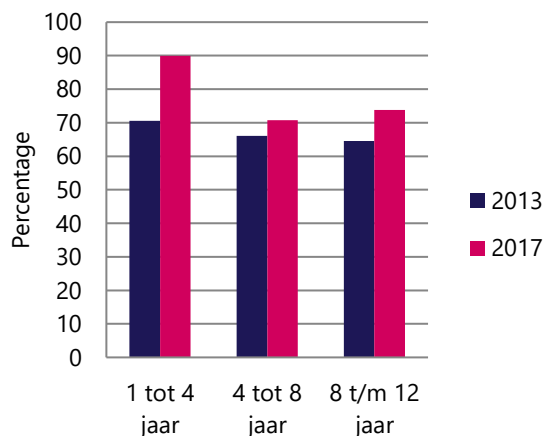
groenteconsumptie bij kinderen van 4 t/m 8 jaar (zie figuur 2).

Figuur 2: Percentage kinderen (gemeente Doetinchem) dat dagelijks groente eet, uitgesplitst naar leeftijdsgroepen.

Zoete drankjes

In 2013 dronk 67% van de kinderen in de gemeente Doetinchem maximaal twee zoete drankjes per dag. In 2017 is dit verbeterd naar 78%; een verschil van 11%. Deze verbetering is het beste zichtbaar voor de 1 tot 4 jarigen (zie figuur 3).

Figuur 3: Percentage kinderen (gemeente Doetinchem) dat maximaal twee zoete drankjes per dag drinkt, uitgesplitst naar leeftijdsgroepen.

3.4 Opvoedvaardigheden ouders

In 2013 stimuleerde 47% van de ouders zijn of haar kind (bijna) elke dag om buiten te spelen. In 2017 is dit 52%, maar de toename die er lijkt te zijn is niet significant.

In 2013 stimuleerde 72% van de ouders in het JOGG-gebied hun kind om lopend of fietsend naar school te gaan. Dit is afgenomen naar 59% in 2017, een verslechtering van 13%.

Nagenoeg alle ouders (99%) vinden het belangrijk dat hun kind elke dag ontbijt. Dit was in 2013 het geval en is in 2017 hetzelfde gebleven.

Tussen 2013 en 2017 vinden steeds meer ouders het belangrijk dat hun kind minder zoete drankjes drinkt. In 2013 vond de helft van de ouders maximaal twee zoete drankjes per dag acceptabel, in 2017 vinden 7 van de 10 ouders dit acceptabel.

4 Conclusies

- Conclusie en discussie
- Aanbevelingen

4 Conclusies

4.1 Conclusie en discussie

Een heel aantal positieve resultaten is geboekt:

Het aandeel kinderen van 5 t/m 14 jaar met overgewicht is gedaald in gemeente Doetinchem, beeldschermtijd is afgenomen, de fruit- en groenteconsumptie zijn verbeterd en kinderen drinken minder zoete drankjes. Ook vinden meer ouders het belangrijk dat hun kind niet te veel zoete drankjes drinkt. Nagenoeg alle ouders vinden het belangrijk dat hun kind elke dag ontbijt.

Op het gebied van voeding is de grootste winst geboekt. Veel meer kinderen eten dagelijks fruit en drinken maximaal twee zoete drankjes op een dag en veel meer ouders vinden maximaal twee zoete drankjes op een dag acceptabel.

Er zijn ook resultaten minder positief:

Beweging is helaas niet positief veranderd in de afgelopen jaren. Ouders zijn hun kind niet méér gaan stimuleren om buiten te spelen en ze zijn hun kind zelfs minder gaan stimuleren om lopend of fietsend naar school te gaan.

Het percentage kinderen dat aan de beweegnorm voldoet was echter in 2013 al vrij hoog (85%). Mogelijk werkt JOGG mee aan het voorkomen van een daling van dit percentage. In de huidige maatschappij, waarin we steeds digitaler worden, is het denkbaar dat de tijd achter een beeldscherm juist zou toenemen en dat daardoor de beweging afneemt. Uit een onderzoek van Jantje Beton blijkt dat kinderen minder regelmatig buitenspelen dan in 2013. De belangrijkste barrières voor kinderen zijn dat ze de speelplekken in de buurt saai vinden of dat ze liever binnen spelen². We zien gelukkig geen afname van beweging in de huidige

evaluatie. Wel zien we dat ouders kinderen minder stimuleren om lopend of fietsend naar school te gaan. Dit kan te maken hebben met het feit dat steeds meer ouders werken en ze hun kind op doorreis naar hun werk op school brengen. Onderzoek is nodig om dit aan te tonen.

Aandachtspunt

Met deze evaluatie kunnen geen oorzakelijke verbanden worden gelegd. De resultaten kunnen dan ook niet automatisch worden toegeschreven aan JOGG (omdat er geen controlegroep is betrokken in het onderzoek).

4.2 Aanbevelingen

Effecten van gezondheidsbevorderende programma's zoals JOGG zijn pas op lange termijn zichtbaar. De follow-up tijd van dit onderzoek is beperkt. Richt de evaluatie bij continuering van JOGG uiteindelijk op de periode 2015 – 2020. Zeker voor effecten op de einduitkomstmaat (overgewicht) is het belangrijk om te richten op de langere termijn en mogelijke trends in kaart te brengen. In het theoretisch model dat het JOGG-bureau hanteert, starten mogelijke veranderingen in gezondheid en ziekte pas drie jaar na de start van het programma. Het is belangrijk om hier bij de interpretatie van de huidige conclusies (zeker m.b.t. gewicht) rekening mee te houden.

In het algemeen is bekend dat de fruit- en groenteconsumptie daalt als kinderen ouder worden. Mogelijk doordat ouders er minder controle over nemen of krijgen. Hier kan met het activiteitenaanbod op ingespeeld worden.

² Onderzoek buitenspelen 2018, Jantje Beton.

Bijlagen

Bijlage 1: JOGG-tabellenboek Doetinchem

Bijlage 2: Achtergrondinformatie overgewichtcijfers

Bijlage 3: Toelichting statistisch significant verschil

1 JOGG Tabellenboek gemeente Doetinchem

OUTCOME LT	Leeftijdsgroepen	Wijk Gaanderen (PC 7011)	Wijk Noord/Bezelhorst (PC 7009)	Gemeente Doetinchem	Bronnen	
Onderzoeksjaar		2014 2017	2014 2017	2014 2017		
Aantal respondenten (n)				539 566		
Overgewicht	3 jaar	- -	- -	9% 11%	JGZ registratie Yunio	
Onderzoeksjaar		2012/2013 2016/2017	2012/2013 2016/2017	2012/2013 2016/2017	schooljaar	
Aantal respondenten (n)		207 148	229 253	1928 1753		
Overgewicht (NB. Deze doelstelling richt zich formeel op de leeftijd 2-19 jaar, omdat je onder de 2 jaar niet van overgewicht kunt spreken.)	5/6 jaar	15% 20%	18% 12%	14% 11%	JGZ, GGD NOG	
	9,10,11 jaar	15% 7%	24% 17%	12% 11%	JGZ, GGD NOG	
	12,13,14 jaar	16% 17%	17% 9%	16% 15%	JGZ, GGD NOG	
Overgewicht	5 t/m 14 jaar	- -	- -	15% 12%*	JGZ, GGD NOG	
OUTCOME LT: Gedrag van het kind	Leeftijdsgroepen	Wijk Gaanderen (PC 7011)	Wijk Noord/Bezelhorst (PC 7009)	Gemeente Doetinchem	Bronnen	
Onderzoeksjaar		2013 2017	2013 2017	2013 2017		
Aantal respondenten (n)		64 109	66 79	592 802		
Subdoelstelling 1: Het stimuleren van beweging en het ontmoedigen van veel televisie kijken, computeren of gamen bij kinderen en jongeren.						
1a	Het percentage kinderen en jongeren dat per week 7 uur of meer beweegt, is toegenomen.	4-12 jaar	86% 82%	83% 85%	85% 82%	Kindermonitor
1c	Het percentage kinderen dat dagelijks minder dan 2 uur achter een beeldscherm zit, is toegenomen.	2-12 jaar	61% 57%	64% 79%*	63% 72%**	Kindermonitor

(vervolg tabellenboek)

Subdoelstelling 2: Het stimuleren van gezonde voeding bij kinderen en jongeren.									
2b	Het percentage kinderen en jongeren dat dagelijks fruit eet, is toegenomen.	0-12 jaar	53%	63%	51%	74%**	55%	67%**	Kindermonitor
2c	Het percentage kinderen en jongeren dat dagelijks groente eet, is toegenomen.	0-12 jaar	35%	46%	52%	53%	42%	48%*	Kindermonitor
2d	Het percentage kinderen en jongeren dat dagelijks 2 zoete drankjes of minder drinkt, is toegenomen.	0-12 jaar	63%	75%	66%	83%**	67%	78%**	Kindermonitor
OUTCOME MT: Verandering in de omgeving		Leeftijdsgroepen	Wijk Gaanderen (PC 7011)		Wijk Noord/Bezelhorst (PC 7009)		Gemeente Doetinchem		Bronnen
<i>Onderzoeksjaar</i>			2013	2017	2013	2017	2013	2017	
<i>Aantal respondenten (n)</i>			64	109	66	79	592	802	
Subdoelstelling 3: Het bevorderen van de opvoedvaardigheden van ouders van kinderen.									
3a	Het percentage ouders dat hun kind stimuleert om buiten te spelen, is toegenomen.	4-12 jaar	54%	43%	39%	56%	47%	52%	Kindermonitor
3b	Het percentage ouders dat hun kind stimuleert om zelf lopend of fietsend naar school te gaan, is toegenomen.	4-12 jaar	76%	77%	71%	45%**	72%	59%**	Kindermonitor
3d	Het percentage ouders dat het belangrijk vindt dat hun kind dagelijks ontbijt, is niet afgenomen.	0-12 jaar	100%	99%	98%	97%	99%	99%	Kindermonitor
3g	Het percentage ouders dat maximaal 2 zoete drankjes of minder per dag voor hun kind een acceptabele richtlijn vindt, is toegenomen.	0-12 jaar	46%	69%**	51%	79%**	48%	71%**	Kindermonitor

* significant verschil met 90% betrouwbaarheid ($p < 0,1$)

** significant verschil met 95% betrouwbaarheid ($p < 0,05$)

NB. Bij kleine aantallen ($n < 50$) zijn de percentages in **rood** weergegeven; deze zijn minder betrouwbaar.

NB. De aantallen in de rij met aantal respondenten geven het totaal weer, terwijl er bij de JGZ en de kindermonitor een uitsplitsing is gemaakt naar leeftijd (JGZ: 5,9,10 en 13 jaar) of leeftijdsgroepen (KM: 0-4 jaar en 4-12 jaar). De aantallen van de individuele leeftijdsgroepen zijn niet weergegeven.

2 Achtergrondinformatie overgewichtcijfers

Preventieve Gezondheidsonderzoeken

De jeugdgezondheidszorg van de GGD meet tijdens de preventieve gezondheidsonderzoeken (PGO) lengte en gewicht van vrijwel alle 3-, 5/6-, 9/10 en 12/13-jarigen. Deze metingen worden door een professional op uniforme wijze uitgevoerd. Op basis van deze metingen en landelijk overeengekomen afkappunten is bepaald hoeveel kinderen een normaal gewicht hebben en bij hoeveel kinderen sprake is van (ernstig) overgewicht.

Bij de GGD zijn met ingang van schooljaar 2014-2015 de leeftijdsgroepen die gemeten en gewogen worden gewijzigd. Aangezien gewichtscijfers fluctueren met leeftijdscategorieën is het belangrijk om deze zo constant mogelijk te houden. Om voor evaluatie van JOGG Doetinchem een goede vergelijking te kunnen maken zijn de volgende groepen in de analyses meegenomen:

- Voorheen werden kinderen uit groep 2 opgeroepen (over het algemeen 5/6-jarigen), nu worden 5-jarigen opgeroepen. In de praktijk zitten hier ook 6-jarigen tussen, waardoor de gegevens over beide schooljaren goed vergelijkbaar zijn.
- Voorheen werden kinderen uit groep 7 opgeroepen (over het algemeen 10/11-jarigen), nu wordt er collectieve voorlichting gegeven in groep 7 en is er een meetmoment bij 9 jarigen. Om gegevens over beide schooljaren te vergelijken zijn uit beide jaren alle 9/10/11-jarigen geselecteerd.
- Voorheen werden jongeren uit klas 2 opgeroepen (over het algemeen 13/14-jarigen), nu worden alle jongeren uit klas 1 opgeroepen (over het algemeen 12/13-jarigen). Om gegevens over beide schooljaren te vergelijken zijn uit beide jaren alle 12/13/14-jarigen geselecteerd.

In de tabel van bijlage 1 zijn de aantallen respondenten van de PGO gegevens weergegeven per wijk.

Medio 2015 zijn voor JOGG Doetinchem cijfers over (ernstig) overgewicht opgeleverd aan de gemeenten als nulmeting. Deze cijfers richtten zich nog op de 'oude' leeftijdsgroepen. Bovendien zijn destijds gegevens van twee schooljaren gecombineerd (2012-2014) om tot grotere groepen te komen en natuurlijke fluctuaties per jaar te minimaliseren. Uit oogpunt van evaluatie is nu gekozen om voor de nul- en eindmeting gegevens uit één schooljaar te gebruiken, om voldoende follow-up tijd te hebben. Dit maakt dat de eerder opgeleverde gegevens van de nulmeting niet geheel overeenkomen met huidige nulmeting cijfers.

Voor alle JOGG-gebieden worden cijfers weergegeven op basis van postcode selectie. Daarbij worden gegevens uit schooljaar 2012/2013 als nulmeting gezien en gegevens uit schooljaar 2016/2017 als eindmeting. Om te bepalen of er sprake is van een verschil tussen nul- en eindmeting is de chikwadraattoets uitgevoerd.

3 Toelichting statistisch significant verschil

In dit rapport wordt in bijna alle tabellen aangegeven of er al dan niet sprake is van een statistisch significant verschil. Dit is een term uit de statistiek om aan te geven of een gevonden verschil ook wetenschappelijk aantoonbaar is. Hieronder volgt een toelichting.

Een percentage is bepaald op een groep respondenten. Dit percentage had net iets anders kunnen zijn als de groep respondenten net iets anders was. Met andere woorden er zit een natuurlijke fluctuatie in een percentage. Vanuit de statistiek wordt dit weergegeven met een 95% betrouwbaarheidsgebied. Een percentage van 10% heeft dan bijvoorbeeld een betrouwbaarheidsgebied van 8% tot 12%. Dit betekent dat het percentage voor de onderzochte groep 10% is, maar dat met 95% zekerheid is te zeggen dat het in soortgelijke groepen tussen 8% en 12% ligt.

Als je wilt bepalen of twee percentages van elkaar verschillen, moet je dus rekening houden met de betrouwbaarheidsgebieden van beide percentages. Je toetst dan of beide betrouwbaarheidsgebieden verschillend zijn. Bij een statistisch significant verschil kun je met 95%³ zekerheid zeggen dat de beide betrouwbaarheidsgebieden verschillend zijn.

In het algemeen geldt dat bij grote onderzoeken met veel deelnemers al snel statistisch significante verschillen worden gevonden (immers, bij veel deelnemers krijg je een smal betrouwbaarheidsgebied).

Verder geldt dat het voor het aantonen van kleine verschillen grote groepen nodig zijn (immers, bij kleine verschillen overlappen de betrouwbaarheidsgebieden snel).

³ Of 90% zekerheid, dit is afhankelijk van de p-waarde die je hanteert. In dit rapport zijn ook 90% betrouwbaarheidsintervallen gebruikt, vanwege de relatief kleine onderzoeksgroepen.

Beleidsmakers in de Volksgezondheid staan voor de lastige opdracht om bij afnemende financiële ruimte antwoorden te vinden voor toenemende gezondheidsproblemen onder de bevolking. Dat vraagt om ingrijpende en verantwoorde keuzes.

Het Evaluatiebureau Publieke Gezondheid is specialist in het verkrijgen van praktische informatie over interventies in de publieke gezondheid. Het Evaluatiebureau biedt beleidsmakers handvatten waarmee zij ingrijpende keuzes op verantwoorde wijze kunnen maken. Dat doen we in alle gevallen praktisch, verbazingwekkend betaalbaar, en met academisch gestoelde kennis. Zo maken we beleidsmakers sterker.

Evaluatiebureau Publieke Gezondheid

Postbus 3
7200 AA Zutphen
088 - 443 37 05
info@evaluatiebureau.nl
www.evaluatiebureau.nl

Initiatief van:

Partners:

© Evaluatiebureau Publieke Gezondheid – december 2018
Overname van gegevens is toegestaan, mits voorzien van bronvermelding.